

ПРОБЛЕМА БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

Безробіття – це складне соціально-економічне явище, при якому частина економічно активного населення не має роботи й заробітку. Це явище вважається однією з гострих проблем, з якою стикається не лише Україна, але й більшість країн світу. Безробіття є не лише економічною, але й соціальною проблемою. Його зростання створює цілий комплекс проблем: скорочується купівельна спроможність населення, бюджет втрачає платників податків, підприємство – персонал. Головними причинами високого рівня безробіття в Україні є спад економіки; скорочення сукупного попиту на робочу силу, в тому числі й за рахунок нестачі інвестицій [2]; проблема молодіжного безробіття; структурні зрушення в економіці, що виражаються у впровадженні нових технологій; закритті технічно відсталих підприємств; проблема безробіття серед людей старшого віку; політика уряду в галузі оплати праці; зміни в демографічній структурі населення.

Згідно даних Мінфіну рівень безробіття знижувався в період з 2000 р. (12,4%) до 2013 р. (7,7%) (за винятком економічного спаду 2008-2010 рр.). Значної шкоди Україні завдала світова фінансова криза, найбільшого скорочення зайнятості на її початку зазнали промисловість та будівництво. Порівнюючи рівень безробіття за перше півріччя 2009 року з відповідним періодом 2008 року, можна зробити висновок про зростання рівня безробіття з 6,2% до 9,1% відповідно. В період з 2009 по 2013 р. рівень безробіття стрімко спадав (з 9,6% до 7,7%), але в 2014 році, через складне політичне та економічне становище в країні безробіття почало зростати і в 2017 р. сягало майже 10% (1,69 млн осіб) [4]. За даними Державної служби статистики України рівень безробіття серед економічно активного населення у віці 15-70 років у II кварталі 2019 року порівняно з II кварталом 2018 року скоротився на 0,5 п.п. і склав 7,8%, серед населення працездатного віку - 8,1% [3].

Існує два принципово різних підходи до скорочення безробіття або упередження його розвитку. Американський підхід спрямований зберігати намагання людини на самореалізацію з мінімальною відповідальністю

суспільства за особу. Допомога по безробіттю сплачується не більше півроку, що спонукає осіб шукати роботу, якщо вони її не знаходять – переходять до групи бідних громадян, які проживають на державну допомогу. Шведський підхід віддає перевагу активним заходам. Безробітних перенавчають новим професіям, створюють нові робочі місця, підтримують самозайнятість, мале підприємництво [1]. Саме такий підхід найбільш прийнятний для України, оскільки він дає більше можливостей для працевлаштування.

Основні шляхи вирішення проблем безробіття в Україні мають включати цілу низку заходів, зокрема: приведення законодавства України у відповідність до міжнародних норм і принципів; запровадження механізмів захисту внутрішнього ринку праці; сприяння стабільній діяльності стратегічно важливих підприємств; зниження податків для підприємств, за умови збереження робочих місць (для компенсування витрат на прийом нових працівників); забезпечення збереження ефективно функціонуючих робочих місць та створення нових; створення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу та підприємницької діяльності безробітних; зменшення кількості трудових мігрантів, легалізацію тіньової зайнятості тощо.

Література:

1. Дяченко Т. А. Проблема іноземного інвестування в Україні / Т. А. Дяченко // Дослідження та оптимізація економічних процесів "Оптимум–2016" : тр. 12-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 6-8 грудня 2016 р. – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – С. 135-136.

2. Рівень безробіття в Україні / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua>.

3. Зайнятість та безробіття / Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

4. Бібліотека економіста. – Режим доступу: <https://library.if.ua/book/108/7264.html>.